

Sygn. akt I ACa 255/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

| | |
|-----------------|---|
| Przewodniczący: | SSA Marek Boniecki |
| Sędziowie: | SSA Zbigniew Ducki SSO del. Wojciech Żukowski (spr.) |
| Protokolant: | st. sekr. sądowy Beata Zaczyk |

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2019 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa M. J. (1)

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Krakowie

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 11 października 2016 r. sygn. akt I C 1893/14

1. prostuje punkt II zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie w ten sposób, że w miejsce słów: „na rzecz Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa” wpisuje słowa: „na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa”;

2. oddala apelację;

3. zasądza od powoda M. J. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 4.050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Zbigniew Ducki SSA Marek Boniecki SSO del. Wojciech Żukowski

Sygn akt I ACa 255/17

UZASADNIENIE

Powód M. J. (1) **w pozwie** z dnia 03 października 2014 r. skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Krakowie wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 81 913,60 zł wraz z odsetkami od dnia 10 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za bezpodstawne i niezgodne z prawem zamknięcie stronie powodowej drogi do egzekucji tytułu wykonawczego z majątku małżonka dłużnika, co nastąpiło poprzez wydanie orzeczenia niezgodnego z prawem.

W uzasadnieniu powód wskazał, że nabył wierzytelność orzeczoną wyrokiem Sądu Okręgowego w K. sygn. akt (...). W toku postępowania egzekucyjnego zaistniała konieczność prowadzenia egzekucji z majątku wspólnego małżonków i dłużników. Powód wniósł o wydanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkom dłużników, gdzie w toku postępowania (...) nadano klauzulę przeciwko małżonce dłużnika M. J. (2) - W. J. zgodnie z wnioskiem. W toku postępowania (...) powód wniósł o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika P. B. –M.- B. oraz o przeprowadzenie dowodu z oryginału umowy cesji wierzytelności jaka znajdowała się w aktach (...) w których M. J. (1) złożył wcześniej oryginał umowy cesji wierzytelności. Powód wskazał, że Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2013 r., sygn. akt (...) oddalił jego wniosek, podnosząc że powód nie jest wierzycielem, gdyż wcześniej tytułu wydano innej osobie. Sąd nie przeprowadził dowodu z umowy cesji wierzytelności z akt (...), gdyż od listopada 2011 r. do listopada 2013 r. znajdowały się one w Sądzie Rejonowym w O. Zażalenie powoda na w/w orzeczenie zostało oddalone postanowieniem Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 21 października 2013 r., sygn. akt (...) gdzie również stwierdzono, że nie jest on wierzycielem. Także Sąd Apelacyjny w Krakowie nie dokonał oględzin akt (...) i nie przeprowadził dowodu z umowy cesji wierzytelności.

Powód podniósł, iż orzeczenie wydane w dniu 21 października 2013 r. przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w sprawie (...) jest w sposób oczywisty sprzeczne z prawem. Gdyby wniosek powoda był dotknięty brakiem formalnym w postaci braku przedstawienia oryginału umowy cesji to zgodnie z art. 130 § 1 k.p.c. powód winien być wezwany do jego uzupełnienia. Ani Sąd Okręgowy w Krakowie, ani Sąd Apelacyjny tego nie uczynili. Ponadto powód jest wierzycielem, który zgodnie z prawem nabył wierzytelność orzeczoną nakazem zapłaty sygn. akt (...) i okoliczność tę udowodnił. Podkreślił, że zgodnie z art. 78 § 1 k.c. materialne nabycie wierzytelności następuje z chwilą zawarcia przez strony umowy cesji wierzytelnością, a nie z chwilą nadania klauzuli wykonalności przez sąd. Nadanie klauzuli wykonalności jest jedynie prejudykatem formalnym do podjęcia czynności procesowych na podstawie tytułu wykonawczego. Nie był w jego ocenie także zasadny pogląd wyrażony w postanowieniu z dnia 21 października Sądu Apelacyjnego w Krakowie, iż koniecznym było najpierw uzyskanie klauzuli wykonalności przeciwko dłużnikom, a dopiero później przeciwko ich małżonkom. Powód powołał się w tej kwestii na orzeczenie wydane w sprawie (...) gdzie bez nadania klauzuli wykonalności przeciwko dłużnikowi uzyskał on tytułu wykonawczy przeciwko jednemu z małżonków dłużników.

Powód wskazał, że z uwagi na bezpodstawne i niezgodne z prawem zamknięcie mu drogi do egzekucji z majątku wspólnego małżonka dłużnika, poprzez dokonanie czynu niedozwolonego wynikłego na skutek bezprawnego orzeczenia organu władzy sądowej poniósł szkodę. Jego roszczenie obejmuje kwoty: 33 321,06 zł należności głównej w sprawie (...) wraz z odsetkami od dnia 09 lipca 2002 r.; 606,60 zł tytułem wpisu sądowego w sprawie (...); 50,00 zł tytułem wpisu od wniosku w sprawie (...) oraz 30,00 zł tytułem kosztów postępowania zażaleniowego w sprawie (...)

Strona pozwana Skarb Państwa - Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie w **odpowiedzi na pozew** wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniosła, że powód nie wykazał okoliczności faktycznych uzasadniających twierdzenie, że w wyniku działania strony pozwanej doszło po jego stronie do powstania szkody majątkowej w deklarowanej wysokości. Nie udowodnił również, aby pomiędzy hipotetyczną szkodą, a działaniem pozwanej zachodził adekwatny związek przyczynowo – skutkowy. Ponadto w ocenie pozwanej jej działania nie miały charakteru bezprawnego. Powód jako wnioskujący o nadanie klauzuli wykonalności winien - zgodnie z art. 788 k.p.c. - wykazać przejście na niego wierzytelności dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Powód takiego dokumentu nie dołączył, zaś Sąd nie jest władny do samodzielnego jego poszukiwania, a jedynie do badania dokumentu pod względem formalnym tj. ustalenia czy spełnia on kryteria z art. 788 k.p.c. Przeprowadzenie przez

Sąd dowodu z oryginału umowy cesji wierzytelności, która jak twierdzi powód, znajdowała się w aktach sprawy (...) oznaczałoby wykonywanie przez Sąd obowiązków nałożonych na wnioskodawcę. Jednocześnie skutkowałoby to koniecznością dokonania merytorycznej analizy wzmiankowanego postępowania, co oznaczałoby powrót do fazy postępowania rozpoznawczego, co do samych uprawnień wierzyciela, a tym samym stanowiłoby niezgodne z prawem przekroczenie zakresu kognicji sądu.

Pozwana wskazała, iż niedołączenie do wniosku o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności dokumentów stanowiących o istocie wniosku, nie jest wbrew twierdzeniom powoda, brakiem formalnym podlegającym uzupełnieniu na podstawie art. 130 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Zgodnie z obowiązującymi przepisami wierzyciel może żądać od organów państwowych zaświadczeń i dokumentów, które co do zasady nie podlegają wydaniu na jego wniosek w oparciu o art. 805 k.p.c. Dopiero, razie gdyby organ odmówił uwzględnienia żądania, to wierzyciel powołując się na tę odmowę może wnioskować o zażądanie zaświadczenia lub innego dokumentu przez sam sąd. Ponadto podkreśliła, że jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny w Krakowie w postanowieniu z dnia 21.10.2013 r., powód powinien wcześniej uzyskać na swoją rzecz klauzulę wykonalności przeciwko samemu dłużnikowi – P. B., a dopiero potem występować o rozszerzenie klauzuli na jego małżonkę tj. M.B. Regulacja ta jest konsekwencją przepisu art. 41 § 1 k.r.o., zgodnie z którym egzekucja może być rozszerzona na majątek wspólny dłużnika i jego małżonka. W ocenie pozwanej dokument umowy cesji wierzytelności, na który powołuje się powód we wniosku z dnia 19.01.2013 r. nie spełnia wskazanych w art. 788 k.p.c. wymogów formalnych i nie mógł stanowić skutecznej podstawy wniosku, albowiem jako dokument prywatny powinien posiadać podpis urzędowo poświadczony. Powód miał także możliwość wytoczenia powództwa o ustalenie przejścia uprawnień lub obowiązków.

Strona pozwana zakwestionowała powstanie po stronie powoda szkody i jej wysokości podanej w pozwie. Wskazała, że postanowienie rozstrzygające o wniosku o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności nie korzysta z powagi rzeczy osądzonej, zatem powód mógł ponownie wystąpić z takim wnioskiem po spełnieniu wymaganych prawem przesłanek, które wskazał mu sam Sąd Apelacyjny w Krakowie. Powód nie przedłożył również dokumentów świadczących o bezskuteczności egzekucji należnością objętych tytułem wykonawczym od dłużników M. J. (2), P. B. oraz W. J..

Pozwana podniosła, że kwota 686,60 zł stanowiąca koszty poniesione przez powoda w związku z wpisem sądowym w sprawie sygn. akt (...), wpisem od wniosku w sprawie sygn. akt (...) oraz koszty postępowania zażaleniowego w sprawie sygn. akt(...) nie mogły zostać uznane za uszczerbek w majątku powoda, podlegający naprawieniu w niniejszym postępowaniu. Zasadą procesu cywilnego jest ponoszenie przez strony kosztów wywołanych przez nie czynności procesowych i pokrycie z góry związanych z nimi wydatków.

Wyrokiem z dnia 11 października 2016 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił powództwo i zasądził od powoda M. J. (1) na rzecz Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa kwotę 3.600,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu ustalił, że Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział IX Gospodarczy w sprawie sygn. akt (...) w dniu 19 sierpnia 2002 r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym na mocy którego nakazał pozwanym M. J. (2) i P. B. zapłacić solidarnie na rzecz powodów K. G. i J. G. kwotę 33 221,06 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 09 lipca 2002 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 606,60 zł tytułem kosztów procesu.

W dniu 15 września 2003 r. (...) K. i J. G. z siedzibą w B. reprezentowana przez K. G. i J. G. (cedent) zawarła z(...) z siedzibą w T. reprezentowaną przez powoda M. J. (1) (cesjonariusz) umowę przelewu wierzytelności w formie zwykłej pisemnej. Na jej mocy cedent przeniósł na powoda wierzytelności w kwocie 33 221,06 zł przysługującemu mu w stosunku do M. J. (2) i P. B. wynikające z nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 19 sierpnia 2002 r., sygn. akt(...) wraz ze wszystkimi należnościami ubocznymi i innymi prawami przysługującymi mu z tytułu i w związku z w/w/ wierzytelnościami, zaś powód wierzytelności te nabył.

Postanowieniem z dnia 19 sierpnia 2004 r. Sąd Okręgowy w K. Wydział IX Gospodarczy sygn. akt (...) nadał nakazowi zapłaty do sygn.(...) z dnia 19 sierpnia 2002 r. klauzulę wykonalności przeciwko małżonce dłużnika M. J. (2), tj. W. J. z ograniczeniem odpowiedzialności do majątku objętego małżeńską wspólnością ustawową.

Powód M. J. (1) w dniu 22 stycznia 2013 r. złożył do Sądu Okręgowego w K., Wydział IX Gospodarczy wniosek o nadanie nakazowi zapłaty z dnia 19 sierpnia 2002 r., sygn. akt (...) Sądu Okręgowego w Krakowie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika tj. M. B.. Wniósł nadto o przeprowadzenie dowodu z akt postępowania (...) Sądu Okręgowego w K., wskazując, że do w/w akt złożył odpis umowy zrzeczenia się wierzytelności z dnia 15 września 2003 r. na podstawie której wstąpił w miejsce dotychczasowych wierzycieli - K. i J. G.. Powód został następnie wezwany do usunięcia braków wniosku poprzez uiszczenie opłaty od wniosku w kwocie 50 zł, w terminie 7 dni pod rygorem zwrotu wniosku.

Postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy w K., Wydział IX Sąd Gospodarczy, sygn. akt (...) oddalił wniosek M. J. (1) na nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika. W uzasadnieniu wskazał, że M. J. (1) nie jest wierzycielem, gdyż tytuł wykonawczy przysługuje K. G. i J. G.. Tym samym po stronie wnioskodawcy występował brak legitymacji, co skutkowało oddaleniem żądania.

M. J. (1) wniósł zażalenie na postanowienie z dnia 15 kwietnia 2013 r., sygn. akt (...) zaskarżając je w całości i wniósł o jego uchylenie, i skierowanie sprawy do dalszego postępowania. Podniósł, iż ma legitymacje do złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika, gdyż na podstawie umowy zrzeczenia się wierzytelności z dnia 15 września 2003 r. wstąpił w miejsce dotychczasowych wierzycieli, a we wniosku prosił o przeprowadzenie dowodu z akt postępowania (...) Sądu Okręgowego w K., gdzie znajduje się oryginał tej umowy.

Postanowieniem z dnia 21 października 2013 r., sygn. akt (...) Sąd Apelacyjny w K., Wydział I Cywilny oddalił zażalenie powoda M. J. (1) od postanowienia z dnia 15 kwietnia 2013 r., sygn. akt (...). W uzasadnieniu orzeczenia wskazał, iż wniosek powoda o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika jest przedwczesny. Wnioskujący, zgodnie z treścią art. 788 § 1 k.p.c., powinien uzyskać uprzednio dowód przejścia na niego uprawnień z tytułu egzekucyjnego w postaci nakazu zapłaty zapadłego do sygn. akt (...), a dopiero potem mógłby się domagać także rozszerzenia klauzuli na małżonkę dłużnika. Z twierdzeń wnioskodawcy natomiast wynikało, że takiego tytułu nie posiadał, albowiem wskazywał na umowę „zrzeczenia się wierzytelności”, na mocy której wstąpił w prawa wierzyciela. Sąd podkreślił, że być może materialnoprawnie przeszły na M. J. (1) wierzytelności przyznane nakazem zapłaty, lecz musi to zostać wykazane w postępowaniu z art. 788 k.p.c., a nadto dla ewentualnego wszczęcia egzekucji jego legitymacja musi wynikać z tytułu wykonawczego. Sąd wskazał, że nawet uwzględniając obecny wniosek powoda, to nie byłby on legitymowany do zainicjowania postępowania egzekucyjnego, albowiem na tytule wykonawczym dalej nie figurowałby jako wierzyciel, pomimo nadania klauzuli na małżonkę dłużnika. Zatem pogląd Sądu I instancji o tym, że z tytułu egzekucyjnego nie wynika, aby M. J. (1) był wierzycielem, został uznany za słuszny. Dopiero po wykazaniu przejścia uprawnień na powoda w oparciu o art. 788 § 1 k.p.c. będzie mógł złożyć wniosek w oparciu o art. 787 k.p.c. Na marginesie Sąd zauważył, że na gruncie art. 788 § 1 k.p.c. niezbędną przesłanką do skutecznego ubiegania się przez następcę prawnego wierzyciela o nadanie klauzuli wykonalności jest wykazanie przez wnioskodawcę, oprócz istnienia samego tytułu egzekucyjnego nadającego się do wykonania, także faktu przejścia praw lub obowiązków za pomocą ściśle określonych środków dowodowych w postaci oryginałów dokumentów urzędowych lub prywatnych z podpisem urzędowo poświadczonym lub też ich odpisów, poświadczonych przez osobę posiadającą upoważnienie ustawowe. Sąd orzekający w postępowaniu klauzulowym ocenia te dokumenty pod względem formalnym, tj. w zakresie dotyczącym ustalenia, czy spełniają one kryteria wymagane od dokumentu urzędowego w rozumieniu art. 244 k.p.c. lub czy podpisy na dokumencie prywatnym zostały urzędowo poświadczone.

Powód pismem z dnia 05 grudnia 2013 r. (data nadania) wezwał Prezesa Sądu Apelacyjnego w K. do naprawienia w terminie 14 dni szkody w kwocie 81 913,60 zł, wynikłej na skutek wydania postanowienia z dnia 21 października 2013 r., sygn. akt (...) Sądu Apelacyjnego w Krakowie, które to orzeczenie jest w ocenie powoda niezgodne z prawem.

Pismem z dnia 13 grudnia 2013 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie odmówił zapłaty odszkodowania wskazując, że nie znajduje podstaw do uznania roszczenia powoda. Podniósł, iż przede wszystkim brak jest podstaw do przyjęcia bezprawności działania Sądu przy wydaniu orzeczenia z dnia 21 października 2013 r., sygn. akt(...). Ponadto brak jest związku przyczynowego pomiędzy wskazaną przez powoda szkodą, a działaniem Sądu. Podkreślił, że z treści uzasadnienia postanowienia z dnia 21 października 2013 r. oddalającego zażalenie powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w K. z dnia 15 kwietnia 2013 r., wynika jakie czynności M. J. (1) powinien podjąć dla uzyskania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny zważył Sąd I instancji, iż art. 417 § 1 k.c. z którego powód wywodzi odpowiedzialność strony pozwanej, określa, że za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Przyjmuje się, że odpowiedzialność władz publicznych dotyczy zarówno ich działań, jak i zaniechań, przy czym dla ustalenia odpowiedzialności jest niezbędne wystąpienie przesłanki „działania niezgodnego z prawem”. Ponadto konieczne jest ustalenie pozostałych przesłanek odpowiedzialności deliktowej, a więc szkody i związku przyczynowo – skutkowego pomiędzy powstałą szkodą, a zachowaniem – działaniem lub zaniechaniem władzy publicznej.

W ocenie Sądu I instancji działania strony pozwanej związane z wydaniem postanowienia z dnia 21 października 2013 r. przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w sprawie(...) nie były niezgodne z prawem, w szczególności z przepisami kodeksu postępowania cywilnego. Podniesione przez powoda argumenty nie znajdują oparcia, ani w treści przepisów prawa, ani w wykładni tych przepisów. Podstawy rozstrzygnięć zostały wyłożone w uzasadnieniach powyższych rozstrzygnięć. W postanowieniu oddającym zażalenie powoda Sąd wskazał argumenty przemawiające za oddaleniem zażalenia i słusznością poglądów Sądu I instancji. Sąd ten oddalił zażalenie powoda na postanowienie Sądu Okręgowego wK. z dnia 15 kwietnia 2013 r., sygn. akt (...) oddalające wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika M. B.. Jak stanowi art. 787 k.p.c. tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim sąd nada klauzulę wykonalności także przeciwko jej małżonkowi z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową, jeżeli wierzyciel wykaże dokumentem urzędowym lub prywatnym, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużnika.

Zarówno Sąd I instancji, jak i Sąd Apelacyjny w Krakowie w swoich orzeczeniach podali, że powód nie miał legitymacji czynnej do wystąpienia z wnioskiem. Orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Krakowie było słuszne, gdyż podstawą nadania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika jest wcześniejsze nadanie klauzuli wykonalności z przejściem uprawnień na inną osobę przeciwko samemu dłużnikowi. Zgodnie z art. 788 § 1 k.p.c. jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Konieczne przy tym jest, aby owo przejście prawa lub obowiązku wynikało *expressis verbis* z treści składanego dokumentu (z tym, że sąd klauzulowy, co do zasady, nie bada, czy do takiego przejścia, w sensie materialnoprawnym, rzeczywiście doszło), albo aby dokument ten odzwierciedlał takie przejście z mocy samego prawa. (tak Sąd Apelacyjny w Poznaniu w postanowieniu z dnia 8 maja 2014 r., sygn. akt I ACz 440/14, LEX nr 1466699). Powód nie jest wykazany w tytule egzekucyjnym wierzycielem dłużnika P. B., a zatem nie mógł domagać się rozszerzenia klauzuli wykonalności na jego małżonkę M. B.. Powód takiego dokumentu potwierdzającego przejście na niego wierzytelności przysługującej K. i J. małżonkom G. do akt postępowania (...) nie złożył. Powód zarzucał, iż Sąd był zobowiązany rozpoznać i uwzględnić zawarty we wniosku z dnia 19.01.2013 r. wniosek dotyczący zbadania i przeprowadzenia dowodu z akt sprawy (...) do których M. J. (1) złożył oryginał umowy przelewu wierzytelności z dnia 15.09.2003 r. i wstąpił w miejsce dotychczasowych wierzycieli. Powód nie ma w tej kwestii racji, gdyż Sąd nie jest zobligowany do samodzielnego poszukiwania dokumentu z którego wynika, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego wierzytelność przeszła na inną osobę, a obowiązek ten spoczywa wyłącznie na wnioskodawcy. Sąd działa jedynie pod względem formalnym i bada czy wnioskodawca legitymuje się dokumentem wskazanym w art. 788 k.p.c., nie dokonuje zaś merytorycznej oceny podstaw przejścia uprawnień. Nie był to również,

jak zarzucał powód w pozwie, brak formalny do uzupełnienia którego w oparciu o art. 130 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. M. J. (1) powinien być wezwany. Gdyby powód nie dołączył do wniosku umowy przelewu wierzytelności, lecz wskazał ją w załącznikach do pozwu jako dowód, to wówczas brak dołączenia dokumentu byłby traktowany jako brak formalny wniosku i Sąd wezwałby M. J. (1) do przedłożenia załącznika do wniosku w postaci w/w umowy. W niniejszej sytuacji, nie było to brak formalny, lecz nie wykazanie przez powoda swojej legitymacji, skutkujące oddaleniem wniosku, a następnie oddaleniem zażalenia postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21.10.2013 r., sygn. akt(...)

Ponadto powód na którym zgodnie z art. 6 k.c. spoczywał obowiązek dowodowy nie wykazał ani poniesionej szkody, ani jej wysokości, jak również związku przyczynowego pomiędzy wydaniem orzeczenia, a rzekomą szkodą. Jako szkodę powód wskazał kwoty związane z uiszczonymi opłatami w sprawach (...) i (...), kosztami postępowania zażaleniowego w sprawie(...)i należności głównej z odsetkami w sprawie(...), których nie mógł wyegzekwować od dłużników z powodu braku możliwości wszczęcia egzekucji z majątku wspólnego małżonka jednego z dłużników, co nastąpiło w skutek wydania postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21.10.2013 r., sygn. akt(...)Kwota podana przez niego w żądaniu pozwu nie jest poparta żadnymi dowodami. Powód w żaden sposób nie wykazał, aby wobec wydania w/ w orzeczenia nie mógł prowadzić skutecznej egzekucji przeciwko dłużnikom M. J. (2), P. B. i żonie M. J. (2) –W. J. (klauzula nadana w sprawie (...), a także czy w ogóle postępowanie egzekucyjne z wniosku M. J. (1) o należności zasądzone w postępowaniu(...)się toczyło.

Należy również zauważyć, że powód mógł zgodnie ze „wskazówkami” podanymi w orzeczeniu Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21.10.2013 r., wystąpić w wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności jako następcy wierzycieli K. G. i J. G. przeciwko dłużnikowi P. B. w oparciu o art. 788 § 1 k.p.c., a następnie ponownie bez ujemnych skutków wnieść o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika czyli M. B.. Oddalenie wniosku M. J. (1) z dnia 19.01.2013 r. nie skutkowałoby odrzuceniem ponownego wniosku, gdyż takie postanowienie nie podlega powadze rzeczy osądzonej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd I instancji przyjął, iż powód nie wykazał, aby po jego stronie powstała szkoda wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej. Biorąc powyższe pod uwagę Sąd I instancji orzekł jak w punkcie I wyroku, oddalając powództwo.

O kosztach postępowania Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Zasądzona od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwota 3 600 zł stanowi koszty zastępstwa procesowego, ustalone na podstawie § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013, poz. 461, j. t.) w zw. z art. 99 k.p.c.

Wyrok zaskarżył **apelacją** powód w całości, zarzucając naruszenie:

- art. 6 k.c. w zw. z art. 3 k.p.c. poprzez wadliwe zastosowanie a to poprzez uznanie, że powód nie udowodnił niezgodności z prawem orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21 października 2013 r. (...),

- art. 417 § 1 k.c. w zw. z art. 77 ust. 1 Konstytucji, poprzez wadliwą wykładnię, a to poprzez uznanie, że niezgodne z prawem działanie władzy publicznej nie niesie odpowiedzialności Skarbu Państwa za pozbawienie strony prawa do sprawiedliwego i zgodne z prawem orzeczenia, a ponadto poprzez uznanie, iż ochronie prawnej nie podlega prawo określone w art. 45 ust. 1 Konstytucji,

- art. 45 ust. 1 Konstytucji poprzez pominięcie a to poprzez uznanie, że dopuszczalne jest orzekanie przez sąd w sprawie, w której roszczenie jest bezpośrednio związane z działaniem tego sądu, a jednocześnie tenże sąd reprezentować może pozwanego,

- art. 231 k.p.c. poprzez wadliwą wykładnię, a to poprzez uznanie, że orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21 października 2013 r.(...) było zgodne z prawem, a ponadto, iż powód nie wnioskował w piśmie z dnia 19 stycznia 2013 r. przeprowadzenia dowodu z dokumentu z akt postępowania Sądu Okręgowego w Krakowie sygn. akt (...)

- art. 233 § 1 k.p.c. w sposób mający wpływ na wynik postępowania, a to poprzez uznanie, że orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21 października 2013 r.(...) było zgodne z prawem albowiem z definicji takie być musiało skoro wydał je Sąd I instancji a ewentualna wadliwość orzeczenia nie miała statusu wadliwości kwalifikowanej,

- art. 48 § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. w zw. z art. 379 § 1 k.p.c. poprzez udział w postępowaniu i wydanie orzeczenia przez sąd, który z mocy ustawy reprezentuje pozwanego na nadto wydanie wyroku przez Sędziego, który pozostaje w stosunku prawnym (zależności służbowej) z Sądem, który z mocy ustawy reprezentuje pozwanego, a ponadto poprzez procedowanie,

- art. 379 pkt 4 k.p.c. poprzez pominięcie a to poprzez rozpoznanie powództwa przez Sędziego, co do którego złożono wniosek o wyłączenie i nie został on rozpoznany przez Sąd, którego wniosek o wyłączenie nie obejmował,

- art. 379 pkt 5 k.p.c. a to poprzez rozpoznanie powództwa przez Sędziego, co do którego wniosek o wyłączenie nie został rozpoznany przez skład sądu, którego nie obejmował wniosek o wyłączenie,

- art. 50 § 3 k.p.c. poprzez pominięcie, a to poprzez procedowanie sędziów Sądu Apelacyjnego w Krakowie nad wnioskiem o wyłączenie sędziów Sądu Okręgowego w Krakowie w sytuacji gdy złożono w dniu 22 lutego 2016 r. wniosek o ich wyłączenie i ustanowienie pełnomocnika celem formalnego złożenia tegoż wniosku przez adwokata w sytuacji gdy w sprawie obowiązuje przymus adwokacki,

- art. 50 § 1 k.p.c. poprzez wadliwą wykładnię, a to poprzez uznanie, iż w przedmiocie złożenia wniosku o wyłączenie sędziów Sądu Apelacyjnego obowiązuje przymus adwokacji jeśli skutek okoliczności faktycznych wniosek przekazany zostaje do Sądu Najwyższego.

Z powołaniem się na te zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie kwoty dochodzonej pozwem wraz z odsetkami oraz kosztów postępowania przed Sądem I i II instancji lub uchylenie wyroku Sądu I instancji i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Wniósł nadto o skierowanie pytania do Trybunału Konstytucyjnego czy zgodna z art. 45 ust. 1 Konstytucji jest norma art. 48 § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. w zakresie zwrotu „sędzia” rozumianego jako zwrot „o osobie” z pominięciem tegoż zwrotu rozumianego jako „organ władzy publicznej” czyli urząd, oraz art. 17 pkt 4 k.p.c. w zakresie w jakim powództwo należy wytoczyć przed sąd, z którego działaniem wiąże się roszczenie.

W uzasadnieniu wskazał, że pozwem dochodzi szkody, jaka poniósł poprzez utratę korzyści, jakie mógłby osiągnąć gdyby nie zawinione zachowanie pozwanego sądu. Gdyby nie bezprawne orzeczenie Sądu Okręgowego w Krakowie utrzymane w mocy orzeczeniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie to powód uzyskałby korzyść w postaci wyegzekwowania należności od małżonki dłużnika. Nietrafne jest przyjęcie, iż powód nie był wierzycielem albowiem w chwili orzekania nie posiadał jeszcze klauzuli wykonalności wobec dłużnika. Umowa przelewu przeniosła wiarygodność na powoda bez względu na to, czy w zakresie roszczenia orzekł już sąd, czy nie. Chybione jest twierdzenie, iż powód nie był wierzycielem M. J. (2) i P. B. a w konsekwencji iż nie miał podstaw do wystąpienia z wnioskiem o klauzulę przeciwko małżonkom dłużników. Zdumiewający jest zarzut, iż powód nie wnosił o przeprowadzenie dowodu z akt postępowania i rzekomo zmuszał sąd do poszukiwania uprawnień powoda.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie i o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu.

W piśmie z dnia 27 czerwca 2017 r. powód dodatkowo powołał się na stanowisko, które Sąd Najwyższy miał wyrazić w postanowieniu z dnia 23 listopada 2013 r. sygn. akt IV CSK 123/1. Nadto zarzucił, iż w sprawie zachodzi nieważność postępowania (art. 379 pkt 2 k.p.c.) z uwagi na wystąpienie za stronę pozwaną osoby, która nie może być pełnomocnikiem. Zgodnie bowiem z art. 54 ustawy o Prokuraturii Generalnej RP radcą Prokuraturii może być osoba, która posiada uprawnienia radcy prawnego, adwokata lub notariusza albo zajmowała stanowisko sędziego. Użycie w tym przepisie czasu terażniejszego wskazuje na obowiązek istnienia określonych uprawnień w czasie podejmowania czynności przez osobę reprezentującą Skarb Państwa.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

W pierwszej kolejności odnieść należy się do podniesionych w niej zarzutów nieważności postępowania. Wbrew zarzutom apelującego nie doszło do naruszenia art. 379 pkt 4 k.p.c. ani art. 379 pkt 5 k.p.c. Wniosek powoda o wyłączenie sędziów Sądu Okręgowego w K. i sędziów Sądu Apelacyjnego w K. (k. 85, k. 93) obejmujący również sędzię referent niniejszej sprawy SSO E. O. został – w zakresie dotyczącym wyłączenia sędziów Sądu Apelacyjnego w K. – zwrócony zarządzeniem Przewodniczącego w Sądzie Najwyższym (k. 214), co otworzyło drogę do rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziów Sądu Okręgowego w K. przez Sąd Apelacyjny w K.. W tym przedmiocie Sąd ten orzekł postanowieniem z dnia 15 marca 2016 r. (k. 223), zaś zażalenie na to postanowienie częściowo odrzucono a w pozostałej części oddalono postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2016 r. (k. 236). Wprawdzie pismem z dnia 22 lutego 2016 r. (k. 242) powód oświadczył, że wnosi o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu wniesienia wniosku o wyłączenie wszystkich sędziów Sądu Okręgowego w K. i Sądu Apelacyjnego w K., oświadczając, że podtrzymuje wniosek o wyłączenie tych samych sędziów już na etapie rozpoznania niniejszego wniosku. Wszelako na rozprawie w dniu 27 września 2016 r. oświadczył, że nie składa dodatkowych wniosków, w tym dowodowych i oświadczył, że nie składa ponownych wniosków o wyłączenie sędziów, bowiem niczemu by to nie służyło a sprawa została prawomocnie rozstrzygnięta w tym przedmiocie (k. 291). W tym zaś stanie rzeczy nie ma podstaw do uznania, że wyrok z dnia 11 października 2016 r. został wydany przez sędziego, co do którego został złożony nierozpoznany wniosek o wyłączenie. Wniosek powoda o wyłączenie sędziów (w tym SSO E. O.) rozpoznano postanowieniami Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 25 marca 2016 r. i 26 kwietnia 2016 r. a sam wnioskodawca na rozprawie w dniu 27 września 2016 r. oświadczył, że wobec prawomocnego rozstrzygnięcia w tej kwestii nie składa ponownych wniosków o wyłączenie sędziów. W kontekście takiego stanowiska powoda wyrażonego na rozprawie w dniu 27 września 2016 r. oświadczenia powoda w piśmie z dnia 22 lutego 2016 r., iż podtrzymuje wniosek o wyłączenie sędziów, nie można interpretować jako złożenia nowego wniosku o wyłączenie SSO E. O..

Nie doszło również do powoływanego w apelacji naruszenia art. 50 § 3 k.p.c. Nawet gdyby hipotetycznie przyjąć – wbrew sprecyzowaniu stanowiska powoda dokonane na rozprawie w dniu 27 września 2016 r. – że pismo z dnia 22 lutego 2016 r. zawierało wniosek o wyłączenie wszystkich sędziów Sądu Apelacyjnego w K., to wobec okoliczności, że wniosek taki podlegałby rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy, przed którym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych, które dotyczy także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowanych przed sądem niższej instancji (zarządzenie Przewodniczącego SN z dnia 26 czerwca 2012 r. II UO 2/12, LEX nr 1235843), pismo to nie wywołało skutku przewidzianego w art. 50 § 3 k.p.c. . Jako takie nie stanowiło zatem przeszkody do rozpoznania wniosków o wyłączenie sędziów Sądu Okręgowego w K. postanowieniami z dnia 25 marca 2016 r. i 26 kwietnia 2016 r.

Nie doszło również do naruszenia art. 50 § 1 k.p.c. Zgodnie z wyżej cytowanym zarządzeniem Przewodniczącego w Sądzie Najwyższym z dnia 26 czerwca 2012 r. wniosek o wyłączenie wszystkich sędziów sądu apelacyjnego sporządzony osobiście przez stronę, która nie należy do kręgu osób wymienionych w art. 87[1] § 2 k.p.c., podlega zwrotowi na podstawie art. 130 § 5 k.p.c. Nawet jednak gdyby przyjąć, odmienną wykładnię tego przepisu, zgodnie z którą wniosek ten ma charakter ustrojowy a nie procesowy i jako taki może być skutecznie złożony przez samą stronę, to ewentualne naruszenie tego przepisu procesowego nie skutkowałoby nieważnością postępowania, lecz byłoby uchybieniem procesowym, na które można by powołać się skutecznie w apelacji o ile wykazano by, że uchybienie to

miało wpływ na wydane rozstrzygnięcie. Apelujący nie wykazał jednak aby zwrot wniosku o wyłączenie wszystkich sędziów Sądu Apelacyjnego w Krakowie miał wpływ na rozstrzygnięcie. W szczególności nie uprawdopodobnił nawet, że w wypadku merytorycznego rozpoznania tego wniosku doszłoby do wyłączenia tych sędziów Sądu Apelacyjnego wK., którzy wydali postanowienia z dnia 15 marca 2016 r. i z dnia 26 kwietnia 2016 r.

Bezasadny jest zarzut naruszenia art. 48 § 1 ust. 1 i 4 k.p.c. w zw. z art. 379 § 1 k.p.c. Wskazać należy, że art. 48 § 1 ust. 1 i 4 k.p.c. odnosi się wyłącznie do kwestii wyłączenia sędziego, a nie do wyłączenia sądu jako instytucji. Przepisy prawa obowiązujące w dacie wydania zaskarżonego orzeczenia nie przewidywały możliwości wyłączenia sądu od rozpoznania sprawy. W ocenie Sądu Apelacyjnego taki stan prawny nie wykazuje cech niezgodności z art. 45 ust. 1 Konstytucji, co determinuje uznanie, iż zaskarżony wyrok nie narusza tego przepisu. Podstawy wyłączenia sędziego przewidziane w art. 48 i 49 k.p.c. jawią się jako dostateczna gwarancja zapewnienia stronie rozpoznania jej sprawy przez bezstronny sąd w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji, zaś apelujący nie przedstawił przekonującej argumentacji za tym, że efektywną gwarancją zapewnienia bezstronności sądu w sporach w których stroną jest Skarb Państwa reprezentowany przez prezesa danego sądu byłoby wyeliminowanie możliwości orzekania przez wszystkich sędziów tego sądu. Stąd też nie znalazł Sąd podstaw do zwracania się z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego o zgodność art. 48 § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. z art. 45 ust. 1 Konstytucji, ani nie znalazł podstaw do zawieszenia postępowania o co wnioskował powód pismem z dnia 1 lipca 2019 r. (k. 470). Zauważyć należy, że dopiero zaś z dniem 7 listopada 2019 r. wejdzie w życie art. 44[2] k.p.c. statuujący szczególną właściwość sądów w wypadku gdy stroną postępowania jest Skarb Państwa a jego jednostką organizacyjną, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie jest sąd właściwy do rozpoznania sprawy lub sąd nad nim położony. Przepis ten jednak, wobec jego nieobowiązania w dacie wydania zaskarżonego wyroku, nie mógł znaleźć zastosowania w niniejszej sprawie. Zatem okoliczność, że Prezes Sądu Apelacyjnego wK. reprezentuje Skarb Państwa w niniejszej sprawie nie stanowi – w obecnym stanie prawnym – podstawy do wyłączenia Sądu Apelacyjnego wK. lub Sądu Okręgowego w K. ani nie stanowi podstawy do wyłączenia wszystkich sędziów w tych sądach orzekających. Brak jest również podstaw do przyjęcia, aby pomiędzy Prezesem Sądu Apelacyjnego w K. a sędziami Sądu Okręgowego w K. zachodziły tego rodzaju relacje, które uzasadniałyby przyjęcie aby w stosunku do sędziów Sądu Okręgowego w K. zachodziły podstawy do wyłączenia z mocy prawa na podstawie art. 48 par. 1 pkt 1 i pkt 4 k.p.c. Wobec obowiązujących w prawie polskim gwarancji niezawisłości sędziowskiej nie ma w szczególności podstaw do przyjęcia, że pomiędzy Sądem Apelacyjnym wK. lub Prezesem tego Sądu a sędziami Sądu Okręgowego wK. zachodziła zależność służbowa mogąca budzić wątpliwości co do bezstronności sędziów Sądu Okręgowego wK. przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy.

Nietrafny okazał się również podniesiony w uzupełniającej apelację piśmie z dnia 27 czerwca 2017 r. (k. 367) zarzut nieważności postępowania (art. 379 pkt 2 k.p.c.) mający wynikać z braku działania za stronę pozwaną prawidłowo umocowanego pełnomocnika. Faktem jest, że art. 54 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej RP (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1265 ze zm.) przewiduje, że radcą prokuraturii może być osoba, która – między innymi - posiada uprawnienia radcy prawnego, adwokata lub notariusza albo zajmowała stanowisko sędziego sądu powszechnego, sędziego sądu wojskowego lub sędziego sądu administracyjnego, asesora sądowego albo stanowisko prokuratora. Wbrew jednak twierdzeniom apelującego przepis ten rozumieć należy, iż wymóg posiadania uprawnień radcy prawnego, adwokata lub notariusza dotyczy osoby ubiegającej się o zatrudnienie na stanowisku radcy Prokuraturii Generalnej, nie zaś samych radców, co wynika z faktu, iż zatrudnienie na tym stanowisku uniemożliwia wykonywanie innego zawodu prawniczego (por. L. Bosek [w:] M. Dziurda [red.] Prokuratoria Generalna RP. Komentarz. LEX, teza 20 komentarza do art. 54). Taki stan prawny wynika z art. 72 ust. 1 pkt 4a prawa o adwokaturze i art. 28 ust. 1 pkt 3 ustawy o radcach prawnych. Zatem bezprzedmiotowe są zarzuty, iż działający za Prokuratorię w niniejszej sprawie radca Prokuraturii nie posiada uprawnień adwokata lub radcy prawnego, w sytuacji gdy będąc radcą prokuraturii nie może one wykonywać tych zawodów. Natomiast kwestia, czy osoba będąca już radcą Prokuraturii spełniała przesłanki przewidziane w art. 54 ust. 2 ustawy o Prokuraturii Generalnej RP podlega badaniu na etapie podjęcia decyzji o mianowaniu lub zatrudnieniu radcy i nie podlega dalszemu weryfikowaniu na etapie postępowania sądowego prowadzonego z udziałem tego radcy. W tym stanie rzeczy, wobec okoliczności, iż występujący w niniejszej sprawie radca prokuraturii wykazał swoje umocowanie przedkładając pismo Wiceprezesa

Prokuraturii Generalnej wskazujące osobę radcy Prokuraturii oraz odpis legitymacji radcy Prokuraturii, nie ma podstaw do uznania, że strona pozwana była w sprawie nienależycie reprezentowana.

Niezasadne okazały się również podniesione w apelacji zarzuty naruszenia art. 231 i art. 233 § 1 k.p.c. Zagadnienie, czy postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 stycznia 2013 r. było, czy nie było zgodne z prawem, nie należy do sfery ustaleń faktycznych – a tej sfery dotyczą oba powyżej wskazane przepisy – ale oceny prawnej. Zatem nawet gdyby ocena tej kwestii przez Sąd I instancji była nietrafna (co będzie przedmiotem badania przy ocenie czy doszło do naruszenia art. 417 § 1 K.c. w zw. z art. 77 ust. 1 Konstytucji), nie stanowiłoby to o naruszeniu powyższych przepisów. Wbrew natomiast zarzutom apelacji Sąd I instancji ustalił, że we wniosku rozpoznawanym przez Sąd Okręgowy w sprawie IX GCo 14/13 powód zawarł wnioski o przeprowadzenie dowodu z akt IX GCo 3/04 (k. 302, akapit pierwszy od góry). Z analogicznych względów nie doszło do naruszenia art. 6 k.c. w zw. z art. 3 k.p.c. gdyż kwestia niezgodności z prawem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 stycznia 2013 r. nie stanowiła faktu, który może podlegać udowodnieniu, ale ocenę prawną ustalonych w postępowaniu faktów, której to oceny przepisy regulujące ciężar dowodu nie dotyczą. Apelujący podnosząc zarzut naruszenia powyższych przepisów nie wskazał konkretnych faktów, które Sąd I instancji ustalił nieprawidłowo tj. ustalił, mimo że nie było dowodów na ich potwierdzenie, albo nie ustalił, mimo że zostały na ich okoliczność zawnioskowane i przeprowadzone adekwatne dowody. Mając to na względzie Sąd Apelacyjny ustalenia faktyczne Sądu I instancji akceptuje i przyjmuje za własne, czyniąc podstawą rozstrzygnięcia w sprawie. Zbędnym zaś jest powtarzanie ich w tym miejscu.

Bezzasadne okazały się również podniesione w apelacji zarzuty naruszenia art. 417 § 1 k.c. w zw. z art. 77 ust. 1 Konstytucji. Podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa powód upatruje w – w jego ocenie – niezgodnym z prawem postanowieniu Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21 października 2013 r. wydanego w sprawie (...). Ponieważ ocenie podlegać ma orzeczenie sądowe wskazać na wstępie należy, że już z tej przyczyny, że treść orzeczenia zależy od rezultatów wykładni prawa, nacechowanej subiektywizmem, uzasadnione jest, aby w odniesieniu do działalności jurysdykcyjnej sądu stosować autonomiczną definicję bezprawności. Bezprawność ujmowana jako naruszenie normy właściwego zachowania się wynikającego z ustawy (umowy międzynarodowej) w odniesieniu do odpowiedzialności za wydanie orzeczenia sądowego musi być skorygowana specyfiką władzy sądowniczej oraz jej ustrojem, w szczególności niezawisłością sędziowską przy orzekaniu. W konsekwencji uznać należy, że orzeczenie niezgodne z prawem to orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, oczywistej i nie wymagającej głębszej analizy prawniczej. Niezgodność z prawem powodująca odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa za szkody spowodowane wydaniem orzeczenia sądowego musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty (patrz: G. Bieniek [w:] J. Gudowski, Komentarz do art. 417[1] k.c. teza 30, LEX i cytowana tam literatura jak również orzeczenia SN: z dnia 21 lutego 2007 r. I CNP 71/06, LEX nr 253389, z dnia 20 września 2007 r. II CNP 87/07, LEX Nr 487545, z dnia 5 października 2012 r. IV CNP 8/12, LEX Nr 1231326, z dnia 2 października 2014 r. IV CNP 70/30, LEX nr 1548364, z dnia 28 lutego 2018 r. II CNP 21/17, LEX Nr 2486799). Sąd Apelacyjny powyższe poglądy podziela. Odnosząc zaś je do realiów niniejszej sprawy należy podzielić ocenę Sądu I instancji, iż postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21 października 2013 r. sygn. akt I ACz 1666/13 nie było sprzeczne z prawem. Z uzasadnienia tego orzeczenia wynika, iż oddalenie zażalenia na oddalenie wniosku powoda o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika było spowodowane tym, że wnioskujący nie uzyskał dowodu przejścia na niego uprawnień z tytułu egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi, a zatem klauzuli wykonalności na jego rzecz nadanej w trybie art. 788 § 1 k.p.c. Dopiero po jej uzyskaniu mógłby domagać się rozszerzenia klauzuli wykonalności na małżonkę dłużnika. Taka interpretacja art. 787 i art. 788 § 1 k.p.c. nie nosi cech sprzeczności z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć. Nie stanowi również wykładni szczególnie rażąco błędnej lub niewłaściwego zastosowania prawa, oczywistej i nie wymagającej głębszej analizy prawniczej. Treść tych przepisów nie rozstrzyga bowiem w sposób kategoriyczny czy nabywca wierzytelności stwierdzonej tytułem egzekucyjnym może wnioskować o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika bez uzyskania uprzednio klauzuli wykonalności przeciwko dłużnikowi na swoją rzecz, a jedynie z powołaniem się na umowę przelewu wierzytelności. Nietrafnie przy tym apelujący odwołuje się do poglądu wyrażonego w postanowieniu SN z dnia 23 listopada 2011 r. IV

CSK 123/11 (błędnie oznaczone w piśmie z dnia 27 czerwca jako orzeczenie z „23 listopada 2013 r. wydane pod sygn. akt IV CSK 123/1”). W postanowieniu tym Sąd Najwyższy dokonał bowiem wykładni przepisów procedury przed sądem wieczystoksięgowym, a nie przepisów regulujących nadanie klauzuli wykonalności, a w konsekwencji poglądów w tym orzeczeniu wyrażonych nie można odnosić do postępowania o nadanie klauzuli wykonalności. Brak bezprawności postanowienia z dnia 21 października 2013 r., sygn. akt I ACz 1666/13 Sądu Apelacyjnego w Krakowie wyklucza natomiast, zgodnie z art. 417 k.c. i art. 77 ust. 1 Konstytucji, odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa. W tym stanie rzeczy nie ma podstaw do uznania, że oddalając powództwo Sąd I instancji dopuścił się naruszenia tych przepisów.

Mając powyższe na uwadze apelacja podlegała oddaleniu o czym orzeczono w pkt 2 sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c. Zarazem Sąd Apelacyjny stwierdził, iż w pkt II zaskarżonego wyroku wkradła się omyłka w oznaczeniu podmiotu, na rzecz którego zasądzono koszty procesu, albowiem oznaczono go wyłącznie jako „Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa” w sytuacji gdy prawidłowe oznaczenie to Skarb Państwa – Prokuratura Generalna Skarbu Państwa. Mając na uwadze okoliczność, iż omyłka ta ma charakter oczywisty, gdyż prawidłowe oznaczenie podmiotu, na rzecz którego zasądzono koszt postępowania wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku na zasadzie art. 350 § 1 w zw. z § 3 k.p.c. postanowiono jak w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w pkt 3 sentencji na zasadzie art. 98 § 1 w zw. z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c. Na zasądzone na rzecz wygrywającej postępowanie apelacyjne strony pozwanej złożyła się kwota 4050 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustalonego zgodnie z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.).

SSA Zbigniew Ducki SSA Marek Boniecki SSO (del.) Wojciech Żukowski